

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม (ทั่วไป) รัฐต้องบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างและกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรตำรวจ องค์กรทนายความ องค์กรอัยการ และองค์กรศาล เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน สะดวก ต่อเนื่อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเสียค่าใช้จ่ายน้อย รวมทั้งให้บูรณาการจัดหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสะดวกและคล่องตัว โดยเฉพาะให้จัดหน่วยงานการบังคับคดี ราชทัณฑ์ และการคุมประพฤติให้เป็นหน่วยงานของศาลยุติธรรม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม
๒.	ให้รัฐจัดให้มีมาตรการที่เด็ดขาดในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรม คดีความ และมีมาตรการชะลอการฟ้องคดีอาญา จัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย ที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันมิให้เกิดคดีความ รวมทั้งให้มีมาตรการสำคัญในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม
๓.	ให้รัฐสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการระงับข้อพิพาท หรือหาข้อยุติทางคดีก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล โดยให้รัฐดำเนินการให้ประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกด้วยการจัดทนายความให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม
๔.	ห้ามมิให้ข้าราชการที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม ข้าราชการอื่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐไปดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ หน่วยงานที่ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจนั้น ให้เข้าไปดำรงตำแหน่งได้เท่าที่จำเป็น	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม
๕.	ให้รัฐสนับสนุนจัดให้มีอุปกรณ์วีดิทัศน์ บันทึกภาพและเสียงมาใช้ในการสอบสวน ไต่สวน และพิจารณาคดีของหน่วยงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	<p>การปฏิรูปงานตำรวจ (การจัดรูปแบบและบริหารองค์กรตำรวจ)</p> <p>๑. ให้องค์กรตำรวจมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ให้มีการแต่งตั้งโยกย้ายโดยคณะกรรมการในสภากิจการสภาตำรวจแห่งชาติ อย่างเป็นธรรมและปลอดจากการถูกแทรกแซงทางการเมืองภายใต้องค์กรการกำหนดนโยบายและการตรวจสอบการใช้อำนาจอย่างเคร่งครัดและเป็นระบบ</p> <p>๒. ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารราชการตำรวจ เป็นตำรวจส่วนกลาง ตำรวจส่วนภูมิภาค หรือตำรวจส่วนท้องถิ่น โดยให้มีหน่วยงานและกำหนดอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>๓. ให้ประชาชนแต่ละภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ การแต่งตั้งโยกย้ายการถอดถอน เจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>๔. ให้มีการจัดโครงสร้างองค์กรตำรวจและปรับเปลี่ยนหน่วยงานให้เหมาะสม</p> <p>๕. ให้ตัดโอนอำนาจหน้าที่ของตำรวจในงานการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี ในความผิดตามกฎหมายให้เป็นของหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่นตามความเหมาะสม</p> <p>ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการ ยุติธรรม
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	<p>การปฏิรูปการดำเนินคดีกับนักรการเมือง</p> <p>ให้มีศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลอุทธรณ์ มีองค์คณะ ๓ คนและในศาลฎีกา มีองค์คณะ ๕ คน เลือกจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ให้ตั้งองค์คณะเป็นรายคดีโดยให้ใช้ระบบไต่สวน ซึ่งในแต่ละศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวข้องกับนักรการเมืองให้เสร็จโดยเร็วโดยให้มีการกำหนดระยะเวลาการพิจารณาในแต่ละชั้นศาล</p> <p>ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของนักรการเมือง
๒.	<p>ให้คดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นให้อยู่ในอำนาจของศาลอุทธรณ์ และเมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งหรือคำพิพากษาแล้วให้เป็นที่สุด</p> <p>ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของนักรการเมือง
๓.	<p>๑. ให้ที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาตั้งคณะผู้พิพากษา จำนวน ๕ คน เป็นรายคดีเพื่อพิจารณาพิพากษาหรือวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้</p> <p>๑.๑ พิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งของนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา</p> <p>๑.๒ วินิจฉัยชี้ขาดปัญหา คุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา</p> <p>๒. ส่วนการถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ออกจากตำแหน่ง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา</p> <p>ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของนักรการเมือง
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	การปฏิรูปองค์กรศาลปกครอง ให้การพิจารณาคดีในศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดเป็นไปด้วยความต่อเนื่อง รวดเร็วและคดีใดที่ต้องขึ้นศาลปกครองนั้นให้เป็นที่กฎหมายบัญญัติ	ส่วนศาลปกครอง
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	การปฏิรูปองค์กรอัยการ ให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง มีอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนงานตามที่กฎหมายบัญญัติ	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนองค์กรอัยการ
๒.		
๓.		
๔.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	การปฏิรูปกฎหมาย รัฐต้องจัดทำกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและหลักธรรมาภิบาล จัดทำกฎหมายให้ทันสมัย ปรับปรุงกฎหมายที่สร้างความไม่เป็นธรรมในสังคม กฎหมายที่มีประเทของโทษหรืออัตราโทษที่ไม่เหมาะสม กฎหมายที่ทำให้ ผู้ด้อยโอกาสเสียเปรียบ และกฎหมายที่สร้างภาระให้กับประชาชนโดยไม่มี เหตุผลอันสมควร รวมทั้งมีกฎหมายกลางที่กำหนดกระบวนการจัดทำ กฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การบังคับใช้กฎหมาย การช่วยเหลือ ประชาชนทางกฎหมาย และการจัดทำเจตนารมณ์กฎหมาย	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนงานแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ (แนวนโยบายด้าน กฎหมาย)
๒.	ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำ แผนการปฏิรูปกฎหมายของประเทศ รวมทั้งเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนงานแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ (แนวนโยบายด้าน กฎหมาย)
๓.		
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	การปฏิรูปงานในองค์กรศาลรัฐธรรมนูญ ให้มีศาลรัฐธรรมนูญจำนวน ๙ คน มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียวคือ ๖ ปี และมีอายุไม่เกิน ๗๐ ปี มีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามและมีที่มาตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องของการวินิจฉัยการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนศาลรัฐธรรมนูญ
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	<p>การปฏิรูปคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)</p> <p>๑. ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จำนวน ๙ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี ดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว</p> <p>๒. ให้ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาที่มีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้นส่วนคดีที่เป็นความผิดทางวินัยให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน</p> <p>๓. ให้คณะกรรมการในองค์กรอิสระทุกคณะมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเปิดเผยต่อสาธารณะ</p> <p>๔. ให้คดีอาญาที่เกี่ยวกับการทุจริตไม่มีอายุความและให้คดีสิ้นสุดเมื่อตาย</p> <p>๕. เมื่อเข้ารับราชการให้ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจทุกหน่วยงานยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหน่วยงานที่ตนเองสังกัดและให้รายงานให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทราบ</p> <p>๖. ให้มีกระบวนการและขั้นตอนในการรวบรวมหลักฐานและการส่งคดีให้เสร็จโดยเร็ว</p>	<p>ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒</p> <p>ส่วนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)</p>
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	การปฏิรูปคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีจำนวน ๕ คน มีวาระการดำรง ตำแหน่งเพียงวาระเดียว โดยให้มีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งเท่านั้น และให้ ศาลยุติธรรมเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในคดีเลือกตั้ง	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนคณะกรรมการการ เลือกตั้ง (กกต.)
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	<p>การปฏิรูปองค์กรสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)</p> <p>ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือมีการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายเกี่ยวกับเงินหรือทรัพย์สินราชการ เห็นควรให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจดำเนินการไต่สวนและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจวินิจฉัยและสรุปสำนวนส่งให้อัยการดำเนินคดีตามกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน</p>	<p>ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒</p> <p>ส่วนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)</p>
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าจะสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	<p>การปฏิรูปงานศาลยุติธรรม</p> <p>๑. ให้คณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) เลือกมาจากผู้พิพากษาในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับหัวหน้าคณะในศาลฎีกาและมีสัดส่วนจากวุฒิสภา</p> <p>๒. ให้ผู้พิพากษาที่อยู่ฝ่ายบริหารมีอายุไม่เกิน ๖๕ ปี</p> <p>๓. ให้การเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งให้อยู่ในสายงานความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละศาลที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานศาลนั้น ๆ</p> <p>๔. ในศาลชั้นต้นที่จะตัดสินคดีที่จำเลยกระทำความผิดมีโทษจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป จะต้องมีผู้พิพากษาไม่น้อยกว่า ๑ คน ที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี เป็นเจ้าของสำนวนหรือองค์คณะ</p> <p>๕. ให้ผู้พิพากษานายเดียวในศาลชั้นต้น มีอำนาจนั่งไต่สวนหรือพิจารณาคดี โดยการบันทึกคำพยานด้วยเอกสารและให้มีการบันทึกวีดิทัศน์ทั้งภาพและเสียง ทั้งนี้ การจัดเก็บ การคัดสำเนา หรือการเผยแพร่ภาพและเสียงของวีดิทัศน์ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>๖. ให้มีศาลแขวงประจำอำเภอ ตามความจำเป็นและเหมาะสม</p>	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนศาลยุติธรรม
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าคุณสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

**บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	การปฏิรูปองค์กรอัยการ ให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยปลอดจากการแทรกแซงทาง การเมือง มีอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนงานตามที่กฎหมายบัญญัติ	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนองค์กรอัยการ
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่..... ส่วนที่ .....

.....

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม (ทั่วไป)

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างและกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรตำรวจ องค์กรนายความ องค์กรอัยการ และองค์กรศาล เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน สะดวก ต่อเนื่อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเสียค่าใช้จ่ายน้อย รวมทั้งให้บูรณาการจัดหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสะดวกและคล่องตัว โดยเฉพาะให้จัดหน่วยงานการบังคับคดี ราชทัณฑ์ และการคุมประพฤติให้เป็นหน่วยงานของศาลยุติธรรม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันประสบปัญหาเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย และมาตรการต่าง ๆ ยังไม่สามารถช่วยให้กระบวนการยุติธรรมเกิดความเป็นธรรม รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายน้อย รัฐจึงต้องบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมด้วยการปรับปรุงโครงสร้างและกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรตำรวจ องค์กรนายความ องค์กรอัยการ และองค์กรศาล เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงและได้รับการบริการจากกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ ของรัฐอย่างเสมอภาค รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม โดยเฉพาะให้จัดหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนการพิจารณาการพิพากษาคดี การบังคับคดี และการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลให้สอดคล้องต้องกันตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อให้คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลมีสภาพบังคับตามกฎหมายอย่างแท้จริง นอกจากนี้ภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับมาตรการที่ป้องกันไม่ให้เกิดคดีความและอาชญากรรมเพื่อลดจำนวนคดีข้อพิพาทในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นข้อเสนอการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมซึ่งถือว่าเป็นบริการสาธารณะสามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม รวมทั้งเป็นการขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางสังคม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม (ทั่วไป)

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้รัฐจัดให้มีมาตรการที่เด็ดขาดในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรม คดีความ และมีมาตรการชะลอการฟ้องคดีอาญา จัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย ที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันมิให้เกิดคดีความ รวมทั้งให้มีมาตรการสำคัญในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เพื่อให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายโดยมีมาตรการอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ ในการป้องกันและลดจำนวนการเกิดอาชญากรรม และคดีความต่าง ๆ ที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นข้อเสนอการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมซึ่งถือว่าเป็นบริการสาธารณะสามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม รวมทั้งเป็นการขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางสังคม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม (ทั่วไป)

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้รัฐสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการระงับข้อพิพาท หรือหาข้อยุติทางคดี ก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล โดยให้รัฐดำเนินการให้ประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก ด้วยการจัดทนายความให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ในคดีแพ่งและในคดีอาญาที่เป็นความผิดอันยอมความกันได้ ก่อนคดีขึ้นสู่ศาลให้จัดให้มีการประนีประนอมข้อพิพาทในชุมชน หมู่บ้าน โดยตั้งคณะกรรมการยุติธรรมประจำตำบลเข้ามาทำหน้าที่ จากบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นนั้น รวมทั้งจัดให้มีทนายความในการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นข้อเสนอการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมซึ่งถือว่าเป็นบริการสาธารณะสามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม รวมทั้งเป็นการขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางสังคม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม (ทั่วไป)

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ห้ามมิให้ข้าราชการที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม ข้าราชการอื่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไปดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ หน่วยงานที่ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจนั้นให้เข้าไปดำรงตำแหน่งได้เท่าที่จำเป็น

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เพื่อป้องกันการตอบแทนหรือส่งคนเข้าไปแสวงหาประโยชน์โดยอ้างความชอบของกฎหมาย ป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำเกินหน้าที่ของตนเอง และป้องกันไม่ให้เกิดการใช้อำนาจหน้าที่ไปในแนวทางที่ทำให้รัฐเกิดความเสียหาย เช่น โครงการทางด่วน ไฮเวย์ลล์ และโครงการบ่อบำบัดน้ำเสียคลองด่าน เป็นต้น

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม ข้าราชการอื่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และเพื่อป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม (ทั่วไป)

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้รัฐสนับสนุนจัดให้มีอุปกรณ์วิดิทัศน์ บันทึกภาพและเสียงมาใช้ในการสอบสวน ไต่สวน และพิจารณาคดีของหน่วยงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เพื่อเป็นหลักสำคัญในการยืนยันพยานหลักฐาน การตรวจสอบ ความโปร่งใส และนำไปใช้อ้างอิงในชั้นศาลได้ รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อเป็นหลักประกันการให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกย่องรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปงานตำรวจ (การจัดรูปแบบและบริหารองค์กรตำรวจ)
ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

๑. ให้องค์กรตำรวจมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ให้มีการแต่งตั้งโยกย้ายโดยคณะกรรมการในสภากิจการสภาตำรวจแห่งชาติ อย่างเป็นธรรมและปลอดจากการถูกแทรกแซงทางการเมืองภายใต้องค์การกำหนดนโยบายและการตรวจสอบการใช้อำนาจอย่างเคร่งครัดและเป็นระบบ
๒. ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารราชการตำรวจ เป็นตำรวจส่วนกลาง ตำรวจส่วนภูมิภาคหรือตำรวจส่วนท้องถิ่น โดยให้มีหน่วยงานและกำหนดอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ
๓. ให้ประชาชนแต่ละภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ การแต่งตั้ง โยกย้าย การถอดถอน เจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามที่กฎหมายบัญญัติ
๔. ให้มีการจัดโครงสร้างองค์กรตำรวจและปรับเปลี่ยนหน่วยงานให้เหมาะสม
๕. ให้ตัดโอนอำนาจหน้าที่ของตำรวจในงานการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายให้เป็นของหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่นตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. ให้หน่วยงานตำรวจเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระ ไม่อยู่ภายใต้อาณัตินักการเมือง แต่ในการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยนั้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละภูมิภาคหรือท้องถิ่นนั้นด้วย และมีให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ว่าชั้นประทวนหรือชั้นสัญญาบัตรดำรงตำแหน่งแต่ละพื้นที่หรือแต่ละโรงพักเป็นเวลานาน โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการสับเปลี่ยนพื้นที่ในแต่ละโรงพักตามเวลาที่เห็นสมควร โดยเฉพาะชั้นประทวนควรให้สับเปลี่ยนโยกย้ายในโรงพักที่อยู่ใกล้เคียงกัน
๒. จัดตั้ง "สภากิจการตำรวจแห่งชาติ" ซึ่งในขั้นต้นนี้เห็นว่าควรประกอบด้วย
  - ๑) หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับงานความมั่นคง
  - ๒) หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม
  - ๓) กรรมการด้านสิทธิมนุษยชน
  - ๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการคัดเลือกจากวุฒิสภาจำนวนหนึ่ง
  - ๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการคัดเลือกจากสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่งโดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการปฏิบัติหน้าที่ ควบคุมกำกับดูแล การปฏิบัติงานของตำรวจในงานการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนดำเนินคดี การเสริมสร้างจริยธรรม และการบริหารงานบุคคลของตำรวจ ตลอดจนมีหน้าที่ในการรับเรื่องร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในด้านต่าง ๆ

๓. จัดตั้งคณะกรรมการกิจการตำรวจระดับภาค ประกอบด้วย

- ๑) หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ที่รับผิดชอบงานความมั่นคง
- ๒) หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่
- ๓) ตัวแทนภาคส่วนของประชาชน

โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการปฏิบัติหน้าที่ ให้สอดคล้องกับสภาพกิจการตำรวจแห่งชาติและสภาพปัญหาในพื้นที่ ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของตำรวจในงานการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนดำเนินคดี การเสริมสร้างจริยธรรม และการบริหารงานบุคคลของตำรวจ ตลอดจนมีหน้าที่ในการรับเรื่องร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในด้านต่าง ๆ ในแต่ละภาคนั้น ๆ

๔. ให้ตัดโอนอำนาจหน้าที่ของตำรวจในงานการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนดำเนินคดี ในความผิดตามกฎหมาย ที่สมควรเป็นภารกิจของหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่น ไปเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานหรือส่วนราชการนั้น ๆ ตามความเหมาะสม ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕. ให้พนักงานอัยการเข้าไปร่วมทำการสอบสวน เมื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในคดีร้องขอต่อพนักงานอัยการและพนักงานอัยการเห็นสมควร

๖. ให้มีการใกล้ชิดคดีอาญาในชั้นสอบสวนสำหรับคดีอัตราโทษ ๕ ปีลงมา เพื่อลดจำนวนคดีในกระบวนการยุติธรรม เอาเรื่องไต่ไต่มาอยู่บนโต๊ะ จะได้คุมได้โปร่งใสเป็นธรรม ผู้เสียหายได้รับการเยียวยา รวดเร็ว และผู้ใกล้ชิดมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับชุมชนหรือเรื่องนั้น ๆ

๗. ให้องค์กรส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อย กำกับดูแล ช่วยเหลือ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจในท้องที่หรือชุมชนนั้น ๆ

๘. ปรับคุณสมบัติพื้นฐาน อายุและประสบการณ์ และค่าตอบแทนของข้าราชการตำรวจ ให้เหมาะสมกับระดับตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ และความสำคัญของคดี เพื่อให้เป็นหลักประกันในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๙. สร้างหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม เพื่อประกอบการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย และพิจารณาความดีความชอบ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อจัดรูปแบบขององค์กรตำรวจที่มีความเป็นอิสระ ปลอดภัยจากการถูกแทรกแซงทางการเมือง โดยการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์กรตำรวจ การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของตำรวจ และจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ไปให้กับหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่นที่เหมาะสม

ให้สถานีตำรวจเป็นศูนย์รับเรื่องราวจุดทุกข์เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานราชการ รวมทั้งความเดือดร้อนที่ได้รับและเป็นหน่วยงานประสานงานกลางของรัฐ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนงานกระบวนการยุติธรรม

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปการดำเนินคดีกับนักการเมือง
ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของนักการเมือง

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้มีศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลอุทธรณ์ มีองค์คณะ ๓ คน และในศาลฎีกา มีองค์คณะ ๕ คน เลือกจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ให้ตั้งองค์คณะเป็นรายคดี โดยให้ใช้ระบบไต่สวน ซึ่งในแต่ละศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวกับนักการเมืองให้เสร็จโดยเร็ว โดยให้มีการกำหนดระยะเวลาการพิจารณาในแต่ละชั้นศาล

ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. ให้มีศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลอุทธรณ์ ที่มีองค์คณะ ๓ คน และในศาลฎีกา มีองค์คณะ ๕ คน ที่เลือกจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา โดยให้ตั้งองค์คณะเป็นรายคดี

๒. คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ใช้ระบบศาลสองชั้น ที่มาจากศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา โดยให้ใช้ระบบไต่สวน ซึ่งในแต่ละศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาให้เสร็จโดยเร็ว ส่วนรายละเอียดกระบวนการทำงาน ให้เป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ

๓. ไม่สมควรตั้งศาลพิจารณาคดีคอร์รัปชันแยกต่างหาก เพราะจะถูกแทรกแซงได้โดยง่าย

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรุณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเพื่อให้มีการทบทวนกลั่นกรองในการพิจารณาพิพากษาคดีตามหลักสากลที่ความยุติธรรมจะต้องมีการพิจารณาคดีอย่างน้อยสองชั้น รวมถึงเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการพิจารณาคดี

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของนักการเมือง

การปฏิรูปการดำเนินคดีกับนักรบเมือง
ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของนักรบเมือง

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้คดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นให้อยู่ในอำนาจของศาลอุทธรณ์ และเมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งหรือคำพิพากษาแล้วให้เป็นที่สุด
ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เพื่อให้ศาลอุทธรณ์ทุกศาลในเขตอำนาจรับผิดชอบคดีของนักรบเมืองท้องถิ่นและให้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรุณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อให้มีการกระจายหน้าที่ของศาลอุทธรณ์ให้ตัดสินคดีเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเพื่อสะดวกแก่การพิจารณาและตัดสินคดีซึ่งมีจำนวนมากในแต่ละท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของนักรบเมือง

การปฏิรูปการดำเนินงานคดียกน้การเมือง
ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของน้การเมือง

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

๑. ให้ที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาตั้งคณะผู้พิพากษา จำนวน ๕ คน เป็นรายคดีเพื่อพิจารณาพิพากษาหรือวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้

๑.๑ พิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งของนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

๑.๒ วินิจฉัยชี้ขาดปัญหา คุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

๒. ส่วนการถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาออกจากตำแหน่ง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. เพื่อให้ศาลฎีกามีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยไม่ควรให้มีการตั้งเป็นศาลเลือกตั้งต่างหากเพราะจะถูกแทรกแซงโดยง่าย

๒. เพื่อให้ศาลไม่ถูกแทรกแซงและสามารถตัดสินคดีได้อย่างเป็นธรรม

๓. ให้ที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาตั้งคณะผู้พิพากษา จำนวน ๓ คน เป็นรายคดี

๔. ศาลฎีกาควรทำหน้าที่ในการถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา แทนวุฒิสภาเดิมซึ่งถูกแทรกแซงมาก่อนหน้านี้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เห็นควรให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีการับผิดชอบตัดสินคดีของน้การเมือง

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนคดีของน้การเมือง

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปองค์กรศาลปกครอง
ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนศาลปกครอง

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้การพิจารณาคดีในศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดเป็นไปด้วยความต่อเนื่อง รวดเร็วและคดีที่ต้องขึ้นศาลปกครองนั้นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. กำหนดให้คดีความทางปกครองบางคดีที่อยู่ในศาลยุติธรรม ให้มาขึ้นอยู่กับศาลปกครอง

๒. ให้พิจารณาคดีต่อเนื่อง และลดระยะเวลาการพิจารณาคดี ควรให้พิพากษาหรือมีคำสั่งภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่สำนวนคดีส่งมาที่ศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อให้การทำหน้าที่ของศาลปกครองเป็นหลักประกันการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชน ให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และให้มีการบริหารงานในองค์กรศาลอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนศาลปกครอง

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยก่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปปฏิรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปองค์กรอัยการ

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนองค์กรอัยการ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง มีอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนงานตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. เพื่อให้ปลอดจากการแทรกแซงทางการเมืองโดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลทั้งการแทรกแซงด้านการบริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณ และบริหารองค์กรด้านอื่น ๆ
๒. องค์กรอัยการ มีคณะกรรมการอัยการ (ก.อ.) ทำหน้าที่บริหารองค์กร และบริหารงานบุคคลขององค์กรอัยการ องค์ประกอบของ ก.อ. ยึดโยงกับประชาชนทำนองเดียวกับศาล คือ มี ก.อ. ที่วุฒิสภาเลือกตั้ง ๒ คน คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ๑ คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.อ. อื่นเลือก ๑ คน
๓. อัยการสูงสุด มีอำนาจหน้าที่หลายประการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เช่น การฟ้องคดีอาญานักการเมืองต่อศาลฎีกา จึงต้องเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และต้องเป็นอิสระจากรัฐบาล
๔. อัยการสูงสุดและพนักงานอัยการ มีความรับผิดชอบทางการเมือง คืออาจถูกถอดถอนโดยวุฒิสภาได้ เช่นเดียวกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่น ๆ
๕. พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ว่าต่างแตกต่างให้แก่องค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่น ๆ
๖. ในระดับสากล หลายประเทศได้จัดตั้งองค์กรอัยการไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น ประเทศในเอเชีย ได้แก่ อินเดี ย พม่า สาธารณรัฐประชาชนจีน ในลาตินอเมริกา ได้แก่ เม็กซิโก เวเนซุเอลา ปานามา เอลซัลวาดอร์ โคลัมเบีย เอกวาดอร์ โดมินีกัน คิวบา ในกลุ่มประเทศสังคมนิยม ได้แก่ สหภาพโซเวียต และกลุ่มบริวารของรัสเซีย ประเทศในยุโรป เช่น สวีเดน หรือบางประเทศก็แยกองค์กรอัยการออกเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร เช่น สหพันธรัฐสวิส
๗. ให้อัยการทำหน้าที่อัยการอย่างแท้จริง โดยเป็นฝ่ายภาครัฐ ในการเอาผู้กระทำผิดมาลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเต็มที่
๘. ให้พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาสำนวนที่ได้มีการสอบสวนคดีอาญาแผ่นดินมาแล้ว ให้มีอำนาจในการมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหาต่อไป
๙. ให้อัยการมีอำนาจหน้าที่เพื่อให้ยุติคดีก่อนฟ้องคดีต่อศาล เช่น ให้มีกระบวนการชะลอการฟ้องหรือเปรียบเทียบคดีปรับในชั้นพนักงานอัยการ
๑๐. ให้อัยการต้องไม่ไปทำหน้าที่อื่น ในส่วนงานภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจ นอกจากเป็นที่ปรึกษากฎหมายในหน่วยงานฯ ดังกล่าวได้
๑๑. อายุราชการของอัยการให้เป็นเช่นเดียวกับศาล

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อให้องค์กรอัยการมีความเป็นอิสระ ไม่ถูกครอบงำจากฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายใด เพื่อจะได้ทำหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและเอาผิดเอาโทษผู้กระทำความผิดได้มีประสิทธิภาพ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนองค์กรอัยการ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปกฎหมาย

ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนงานแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (แนวนโยบายด้านกฎหมาย)

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องจัดทำกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและหลักธรรมาภิบาล จัดทำกฎหมายให้ทันสมัย ปรับปรุงกฎหมายที่สร้างความไม่เป็นธรรมในสังคม กฎหมายที่มีประเภทของโทษหรืออัตราโทษที่ไม่เหมาะสม กฎหมายที่ทำให้ผู้ด้อยโอกาสเสียเปรียบ และกฎหมายที่สร้างภาระให้กับประชาชนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร รวมทั้งมีกฎหมายกลางที่กำหนดกระบวนการจัดทำกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การบังคับใช้กฎหมาย การช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย และการจัดทำเจตนารมณ์กฎหมาย

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เนื่องจากการจัดทำกฎหมายในปัจจุบันของรัฐบางส่วนมุ่งเรื่องการกำหนดให้อำนาจแก่รัฐในการบังคับใช้กฎหมายกับประชาชนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่คำนึงถึงหลักนิติธรรมหรือหลักธรรมาภิบาล ไม่มีการศึกษาวิจัยถึงหลักกฎหมายหรือผลกระทบของกฎหมาย ความจำเป็นในการตรากฎหมาย และการรับฟังความเห็นของประชาชนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง อันเป็นกระบวนการร่างกฎหมายที่เป็นมาตรฐานสากลอย่างเคร่งครัดและจริงจัง มีผลทำให้กฎหมายไม่สามารถช่วยทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างภาระให้กับประชาชนโดยไม่มี ความจำเป็น และมีมาตรการลงโทษที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งในปัจจุบันมีกฎหมายในเรื่องเดียวกันกระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายฉบับต่าง ๆ ทำให้มีการบูรณาการในการบังคับใช้กฎหมาย และมีความขัดแย้งกัน สมควรรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน โดยอาจนำวิธีการจัดทำประมวลกฎหมายสมัยใหม่ที่ใช้กันอยู่ในต่างประเทศมาใช้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณารับให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นข้อเสนอการปฏิรูปด้านกฎหมายเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางสังคม รวมทั้งทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และมีการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างเป็นธรรม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนงานแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (แนวนโยบายด้านกฎหมาย)

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปกฎหมาย

ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนงานแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (แนวนโยบายด้านกฎหมาย)

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการปฏิรูปกฎหมายของประเทศ รวมทั้งเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ในการจัดทำแผนการปฏิรูปกฎหมายของประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายแห่งชาติต้องให้ประชาชนและองค์กรภาคประชาสังคมเป็นศูนย์กลางในการปฏิรูปกฎหมายและให้โอกาสประชาชนและองค์กรภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมโดยตรง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรุณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อให้เกิดกระบวนการปฏิรูปกฎหมายตามแผนการปฏิรูปกฎหมายดังกล่าว ให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องผูกพันตามแผนการปฏิรูปกฎหมาย โดยมีหน้าที่ในการจัดให้มีกฎหมายตามแผนการปฏิรูปกฎหมาย

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนงานแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (แนวนโยบายด้านกฎหมาย)

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปงานในองค์กรศาลรัฐธรรมนูญ
ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนศาลรัฐธรรมนูญ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้มีศาลรัฐธรรมนูญจำนวน ๙ คน มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียวคือ ๖ ปี และมีอายุไม่เกิน ๗๐ ปี มีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามและมีที่มาตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องของการวินิจฉัยการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. ให้กำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญให้จัดเป็นลำดับให้ชัดเจน

๒. คุณสมบัติของศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๑ เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒.๒ ควรลดวาระการดำรงตำแหน่งลงจาก ๙ ปี เหลือ ๖ ปี มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียว

๒.๓ มีอายุไม่เกิน ๗๐ ปี

๓. จัดให้มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญและให้มีบทบัญญัติในเรื่องการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมของศาลรัฐธรรมนูญ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อเป็นการจัดระบบงานและกำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญให้มีความชัดเจนขึ้น และเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม รวมถึงให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มีสภาพบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม

๔. เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนศาลรัฐธรรมนูญ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

๑. ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จำนวน ๙ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี ดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว

๒. ให้ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาที่มีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้น ส่วนคดีที่เป็นความผิดทางวินัยให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

๓. ให้คณะกรรมการในองค์กรอิสระทุกคณะมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเปิดเผยต่อสาธารณชน

๔. ให้คดีอาญาที่เกี่ยวกับการทุจริตไม่มีอายุความและให้คดีสิ้นสุดเมื่อตาย

๕. เมื่อเข้ารับราชการให้ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจทุกหน่วยงานยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหน่วยงานที่ตนเองสังกัดและให้รายงานให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทราบ

๖. ให้มีกระบวนการและขั้นตอนในการรวบรวมหลักฐานและการส่งคดีให้เสร็จโดยเร็ว

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. เพื่อเป็นการกำหนดจำนวน ป.ป.ช. และวาระให้เหมาะสม

๒. มีกระบวนการในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันโดยเริ่มตั้งแต่ต้นเหตุ

๓. มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กับ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (อ.ก.พ.) ที่เหมาะสมในคดีความผิดทางวินัย

๔. กำหนดให้คดีเกี่ยวกับการทุจริตไม่มีอายุความเพื่อป้องปรามมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรุณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)
ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีจำนวน ๕ คน มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียว โดยให้มีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งเท่านั้น และให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในคดีเลือกตั้ง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. กรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ให้จัดการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว เพื่อให้เกิดความสุจริต ยุติธรรม และให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน

๒. ให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาคดีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีหน้าที่รวบรวมหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดเลือกตั้งเพื่อส่งให้ศาลยุติธรรมพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริตเที่ยงธรรม เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีผลกระทบต่อประชาชน ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดการผูกขาดอำนาจในพื้นที่จึงเห็นควรให้การพิจารณาชี้ขาดเป็นอำนาจของศาลยุติธรรม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

การปฏิรูปองค์กรสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สดง.)

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือมีการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายเกี่ยวกับเงินหรือทรัพย์สินราชการ เห็นควรให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สดง.) มีอำนาจดำเนินการไต่สวน และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจวินิจฉัยและสรุปสำนวนส่งให้อัยการดำเนินคดีตามกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เพื่อเป็นการป้องปรามและปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเห็นควรเสนอประเด็นตามข้อ ๑ ไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายลูกต่อไป

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบการทุจริตเฉลี่ยปีละประมาณ ๕๐๐ เรื่อง ได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี ซึ่งพนักงานสอบสวนสอบสวนเบื้องต้นแล้วส่งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินคดี แต่ข้อเท็จจริงมีการดำเนินการไม่ถึงร้อยละ ๕ และเรื่องค้างอยู่ในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ปัจจุบันหลายหมื่นเรื่อง ถ้าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินสามารถมีอำนาจดำเนินการไต่สวนได้เองเป็นอีกทางเลือกหนึ่งก็จะช่วยได้มาก

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สดง.)

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปงานศาลยุติธรรม

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนศาลยุติธรรม

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

๑. ให้คณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) เลือกมาจากผู้พิพากษาในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับหัวหน้าคณะในศาลฎีกาและมีสัดส่วนจากวุฒิสภา
๒. ให้ผู้พิพากษาที่อยู่ฝ่ายบริหารมีอายุไม่เกิน ๖๕ ปี
๓. ให้การเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งให้อยู่ในสายงานความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละศาลที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานศาลนั้น ๆ
๔. ในศาลชั้นต้นที่จะตัดสินคดีที่จำเลยกระทำความผิดมีโทษจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป จะต้องเป็นผู้พิพากษาไม่น้อยกว่า ๑ คน ที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี เป็นเจ้าของสำนวนหรือองค์คณะ
๕. ให้ผู้พิพากษานายเดี่ยวในศาลชั้นต้น มีอำนาจนั่งไต่สวนหรือพิจารณาคดีโดยการบันทึกคำพยานด้วยเอกสารและให้มีการบันทึกวิธีทัศนทั้งภาพและเสียง ทั้งนี้ การจัดเก็บ การคัดสำเนา หรือการเผยแพร่ภาพและเสียงของวิธีทัศน ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ
๖. ให้มีศาลแขวงประจำอำเภอ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. คณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) ให้เลือกมาจากผู้พิพากษาในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับหัวหน้าคณะในศาลฎีกา เพื่อจะได้ไม่มีการติดต่อหาเสียงและจะได้ไม่เอาตำแหน่งชั้นผู้น้อยมาแต่งตั้งชั้นผู้ใหญ่ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเป็นระบบอุปถัมภ์
๒. ให้ผู้พิพากษาเกษียณอายุราชการเมื่อมีอายุ ๖๕ ปี ส่วนผู้พิพากษาที่มีอายุเกินกว่า ๖๕ ปีขึ้นไป ให้เป็นผู้พิพากษาอาวุโส ไปจนถึงอายุ ๗๐ ปี
๓. ผู้พิพากษาที่มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป ให้กลับมาทำหน้าที่เป็นองค์คณะ พิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้นได้จนถึงอายุ ๗๐ ปี
๔. การแต่งตั้งโยกย้ายผู้พิพากษา ให้เลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งตามสายงานความเชี่ยวชาญในการพิจารณาคดี
๕. ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น จะตัดสินคดีที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป ต้องปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี เพื่อให้ศาลชั้นต้นเข้มแข็งและเป็นหลักประกันในการให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน

๖. เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำและให้ประชาชนได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง จึงควรให้มีศาลแขวงประจำอำเภอเพื่อพิจารณาคดีที่จำเลยรับสารภาพหรือคดีลหุโทษ

๗. จัดระบบงานศาล ปรับปรุงโครงสร้างในองค์กร และปรับปรุงอำนาจหน้าที่ในองค์กรศาล ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อสร้างกลไกการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำหน้าที่ของศาล เป็นหลักประกันการอำนวยความเป็นธรรมให้กับประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้พิจารณาและ พิจารณาคดีให้เสร็จโดยเร็ว และให้มีการบริหารงานในองค์กรศาลอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณารับรู้ให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และ มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑ ส่วนศาลยุติธรรม

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

การปฏิรูปองค์กรอัยการ

ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนองค์กรอัยการ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง มีอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนงานตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. เพื่อให้ปลอดจากการแทรกแซงทางการเมืองโดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลทั้งการแทรกแซงด้านการบริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณ และบริหารองค์กรด้านอื่น ๆ
๒. องค์กรอัยการ มีคณะกรรมการอัยการ (ก.อ.) ทำหน้าที่บริหารองค์กร และบริหารงานบุคคลขององค์กรอัยการ องค์ประกอบของ ก.อ. ยึดโยงกับประชาชนทำนองเดียวกับศาล คือ มี ก.อ. ที่วุฒิสมาชิกเลือกตั้ง ๒ คน คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ๑ คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.อ. อื่นเลือก ๑ คน
๓. อัยการสูงสุด มีอำนาจหน้าที่หลายประการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เช่น การฟ้องคดีอาญานักการเมืองต่อศาลฎีกา จึงต้องเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และต้องเป็นอิสระจากรัฐบาล
๔. อัยการสูงสุดและพนักงานอัยการ มีความรับผิดชอบทางการเมือง คืออาจถูกถอดถอนโดยวุฒิสภาได้ เช่นเดียวกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่น ๆ
๕. พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ว่าต่างแก่ต่างให้แก่องค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่น ๆ
๖. ในระดับสากล หลายประเทศได้จัดองค์กรอัยการไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น ประเทศในเอเชีย ได้แก่ อินเดีย พม่า สาธารณรัฐประชาชนจีน ในลาตินอเมริกา ได้แก่ เม็กซิโก เวเนซุเอลา ปานามา เอลซัลวาดอร์ โคลัมเบีย เอกวาดอร์ โดมินีกัน คิวบา ในกลุ่มประเทศสังคมนิยม ได้แก่ สหภาพโซเวียต และกลุ่มบิรวารของรัสเซีย ประเทศในยุโรป เช่น สวีเดน หรือบางประเทศก็แยกองค์กรอัยการออกเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร เช่น สหพันธรัฐสวิส
๗. ให้อัยการทำหน้าที่อัยการอย่างแท้จริง โดยเป็นฝ่ายภาครัฐ ในการเอาผู้กระทำผิดมาลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเต็มที่
๘. ให้พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาสำนวนที่ได้มีการสอบสวนคดีอาญาแผ่นดินมาแล้ว ให้มีอำนาจในการมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหาต่อไป
๙. ให้อัยการมีอำนาจหน้าที่เพื่อหยุดคดีก่อนฟ้องคดีต่อศาล เช่น ให้มีกระบวนการชะลอการฟ้องหรือเปรียบเทียบคดีปรับในชั้นพนักงานอัยการ
๑๐. อัยการต้องไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอย่างอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน
๑๑. อายุราชการของอัยการให้เป็นเช่นเดียวกับศาลยุติธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อให้องค์กรอัยการมีความเป็นอิสระ ไม่ถูกครอบงำจากฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายใด เพื่อจะได้ทำหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและเอาผิดเอาโทษผู้กระทำความผิดได้มีประสิทธิภาพ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒ ส่วนองค์กรอัยการ